

Case study for group discussions

คุณเป็นแพทย์ใช้ทุนซึ่งกำลังอยู่เวรห้องฉุกเฉินที่ในโรงพยาบาลชุมชนแห่งหนึ่ง ในช่วงค่ำของวันนี้ มีผู้ป่วยอายุเด็ก 6 ปีซึ่งมีโรคประจำตัวเป็นหอบหืดถูกนำส่งห้องฉุกเฉิน พ่อแม่ของผู้ป่วยพามาพบด้วยอาการหอบ พ่อของผู้ป่วยแจ้งว่าพ่นยาประจำตัวมาแล้วแต่ยังหอบมากจนลูกบอกว่าไม่ไหวจึงพามาพบ.

ที่ห้องฉุกเฉินแพทย์ตรวจพบว่า ผู้ป่วยหายใจประมาณ 60 ครั้งต่อนาที หายใจหอบจนอกบวม (หอบจนซีโครงบาน) คุณพ่นยาให้ 3 ครั้ง และฉีดยาขยายหลอดลม หลังพ่นเสร็จ ผู้ป่วยดูหอบลดลง แต่คุณประเมินแล้วพบว่าผู้ป่วยยังหายใจประมาณ 60 ครั้งต่อนาที ยังมีอกบวมชัด อาการยังอยู่ในขีดอันตราย คุณประเมินแล้ว อาการผู้ป่วยรายนี้ว่าเกินความสามารถตนเอง จึงตัดสินใจแจ้งญาติ เพื่อจะใส่ท่อช่วยหายใจก่อนที่จะส่งต่อรพ.จังหวัดเพื่อพบแพทย์เฉพาะทาง

แต่พ่อแม่ของผู้ป่วยกลับแจ้งคุณว่า “ลูกตัวเองหายใจดีขึ้น ทำไมต้องใส่ท่อ! จะทำลูกเขาทำไม!” เจ้าหน้าที่พยาบาลเข้ามาช่วยอธิบายให้ฟังว่า “น้องหอบมาก พ่นยากี่แล้ว ฉีดยากี่แล้ว แต่น้องยังอาการไม่ดีขึ้น ต้องใส่ท่อช่วยหายใจส่งพบแพทย์เฉพาะทาง ไม่งั้น ไม่ทันการ” แต่พ่อแม่ผู้ป่วยก็ไม่เข้าใจ และยืนยันว่าจะไม่ให้ใส่ท่อช่วยหายใจ และไม่ยอมให้ลูกเขาใส่ท่อ “ส่งต่อแบบไม่ใส่ไม่ได้หรือไง?”

คุณในฐานะแพทย์เวรที่ต้องรับผิดชอบผู้ป่วยรายนี้ประเมินว่า ตอนนี้พ่อแม่ไม่อยู่ในภาวะที่จะยินยอมรับการรักษา ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ป่วยมีความเสี่ยงหัวใจหยุดเต้นเฉียบพลันจากภาวะขาดอากาศหายใจได้ จึงตัดสินใจใส่ท่อช่วยหายใจ และประสานส่งต่อรพ.จังหวัด แต่ขณะกำลังจะใส่ท่อช่วยหายใจ พ่อของผู้ป่วยก็เข้ามาขวางไม่ให้ใส่ท่อช่วยหายใจ และตะโกนตาคูณว่า “ไม่มีจรรยาบรรณ หมอก็ทำแต่ตามทฤษฎีแหละ!!” ส่วนแม่ของผู้ป่วยก็ได้แต่ร้องไห้ทำอะไรไม่ถูกอยู่ข้างนอกห้องฉุกเฉิน

สุดท้ายคุณต้องให้เจ้าหน้าที่รูปก. กันตัวพ่อของผู้ป่วยออกไป เพราะน้องจะขาดออกซิเจนนานกว่านี้ไม่ได้ สุดท้ายคุณก็ใส่ท่อช่วยหายใจสำเร็จ แต่ขณะเข็นผู้ป่วยออกไปเตรียมขึ้นรถส่งต่อไปรพ.จังหวัด พ่อของผู้ป่วยเห็นพยาบาลยื่นมือเครื่องช่วยหายใจที่ต่อกับท่อก็เข้าใจผิด ว่าเป็นการบีบหัวใจ จึงเข้ามาโวยวายอีก วาเจ้าหน้าที่ทำเกินไป และขู่จะฟ้อง “ถ้าลูกผมเป็นอะไรมา จะฟ้องให้หมด!”

ในใจคุณคิดว่าคุณได้ตัดสินใจอย่างเหมาะสมที่สุดภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ในขณะนั้นแล้ว เพราะคุณได้พยายามอธิบายให้ญาติผู้ป่วยเข้าใจและยินยอมอย่างดีที่สุดแล้ว และคุณเชื่อว่าสิทธิในการมีชีวิตรอดของเด็กเป็นสิทธิเฉพาะตัวที่ไม่อาจละเมิดได้ ในกรณีฉุกเฉินเช่นนี้หากแพทย์ต้องกระทำเพื่อช่วยชีวิตเด็กแล้วจะไม่ควรมีใครเข้ามาขัดขวางได้ ซึ่งควรจะต่างจากกรณีปกติที่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้อำนาจปกครองก่อน แต่ในอีกใจหนึ่งคุณก็คิดว่าไม่ว่าคุณจะตัดสินใจใส่หรือไม่ใส่ท่อช่วยหายใจคุณก็มีโอกาสถูกฟ้องร้องได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าผู้ปกครองของผู้ป่วยจะลงนามแสดงเจตนาไว้อย่างไรก็ตาม ใส่ไปพ่อแม่ของผู้ป่วยก็อาจฟ้องร้องได้เหมือนกัน เพราะอาจละเมิดคำขอของผู้ปกครอง แต่ถ้าไม่ใส่ท่อช่วยหายใจแล้วผู้ป่วยเสียชีวิตคุณก็อาจมีความผิดฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา (กระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย) ซึ่งเป็นคดีอาญาแผ่นดิน
แม้บิดามารดาจะไม่เอาเรื่องก็ตาม

เหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นไม่บ่อย แต่ถึงจะมีนาน ๆ ครั้ง ก็บั่นทอนจิตใจการทำหน้าที่ในฐานะแพทย์ของคุณ
พอสมควร คุณไม่แน่ใจว่าคุณตัดสินใจถูกต้องหรือไม่ในฐานะแพทย์คนหนึ่ง คุณอยากรู้ดีกว่าใครมีข้อเสนอเพื่อ
หาทางออกที่ดีกว่านี้ในสถานการณ์ดังกล่าวอีกบ้างไหม?